

Försvarshögskolan

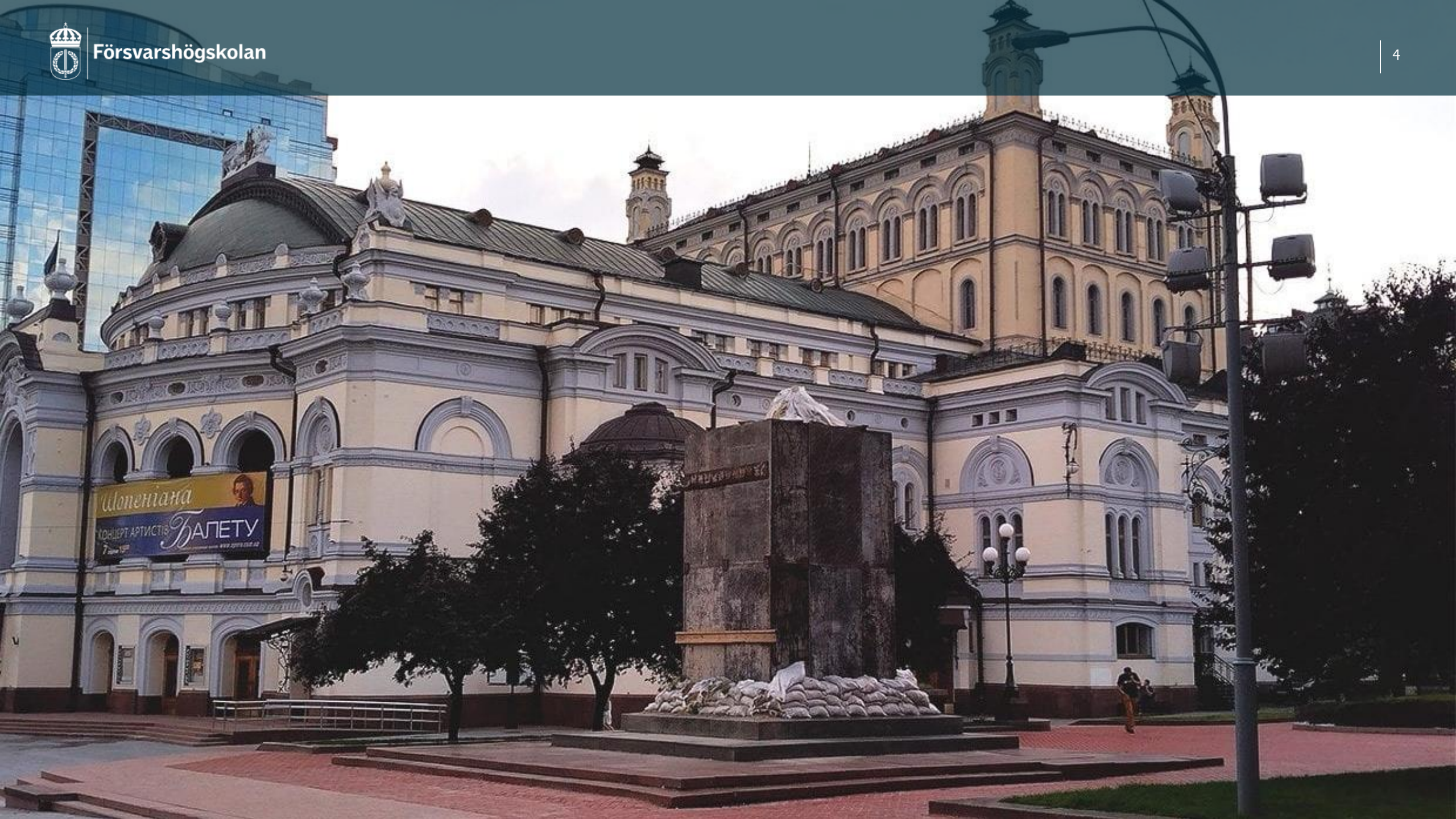
Omvärldsläget och kulturens roll i samhället

Robert Egnell
Rektor FHS

UKRAINE: ART SCHOOL BOMBED IN MARIUPOL

Frågor för dagen

- Vad är det för värld vi lever i?
- Vad betyder kulturen i tider av osäkerhet, krig och auktoritära trender?
- Vad betyder kulturen för samhället?
- Vilka lärdomar kan vi dra?

Vad är det som händer i världen

- Krig och konflikter samt geopolitiska förändringar – fler och mer varierade aktörer, förmågor och intressen. Terror, internationell brottslighet, hybridhot.
- Klimatförändringar, pandemier, med geografiska och demografiska konsekvenser
- Snabb teknologisk utveckling med stora konsekvenser – AI, precision, Cyber, kvant, och nanoteknik.
  - Globalisering, digitalisering och automatisering – stora samhällsförändringar
- Demokratier utmanas utifrån och inifrån
- Gränser upplöses: Krig/fred, militärt/civilt, nationellt/internationellt

Kulturens roll och ansvar i en ny kontext

Samhälle sammanhållning identitet lojalitet

1. En ny roll för kulturen kopplat till totalförsvaret
  - Mål och medel i krig?
  - En ny samarbetslogik?
2. Beredskapsplanering för kris och krig
  - Kontinuitetsplaner, samarbeten nationellt och internationellt
3. Ansvarsfulla samarbeten och ett professionellt säkerhetsarbete
4. Demokratins röstbärare och ett fredsfrämjande instrument?

Kulturen som måltavla

- “Kultur är inte ’collateral damage’ i kriget mot Ukraina; den är ett mål, en central pelare i den ryske presidenten Vladimir Putins rättfärdigande av kriget”, stod det i rapporten. “Putin har upprepade gånger hävdad att ukrainsk kultur och språk helt enkelt inte existerar. Genom att rikta in sig på konstmuseer, konserthus, bibliotek, teatrar och historiska platser försöker han få det att bli så.” - PEN
- När auktoritära ledare tar makten är demokratins röstbärare de första målen.

Kulturen som motståndskraft

- **Tröst, gemenskap och psykologisk överlevnad:** Under extrema förhållanden ger kultur en känsla av normalitet och mänsklighet.
- **Sammanhållning och mobilisering**
- **Motstånd och dokumentation:** Konstnärer dokumenterar verkligheten där censur råder. Genom måleri, fotografi och poesi bevaras sanningen om civilt lidande och krigsbrott för eftervärlden.
- **Bearbetning och fredsarbete:** Under och efter en konflikt är konsten nödvändig för att bearbeta kollektiva trauman och bygga broar mellan tidigare fiender.

на сцені

ТЕАТР ДРАМАТУРГІВ

14, 15 грудня
19.00

ПРЕМ'ЄРА

ТЕАТР ВЕТЕРАНІВ

представляє

Військова Мама

Драматургиня
Аліна Сарнацька
Режисер
Олександр Ткачук

за підтримки

ТЕАТР
ДРАМАТУРГІВ

Vad betyder kulturen för människan, för samhället?

THIS IS
ART

THIS IS
NOT

Vad krävs?

- En stark kultursektor i fred är fundamentet för dess roll i kris och krig
- Genuint demokratisk kultursektor som allmänheten står upp för
  - Tillgänglig i hela landet och för alla samhällsklasser
  - att njuta av men också att utöva

En tanke som avslutning

- Vi har ett samhälle som riskerar att genomsyras av en fatalistisk offermentalitet
- Kulturens roll som:
  - Protest. Vi kan inte acceptera den värld vi lever i. Det måste inte vara så här. Kritiskt förhållningssätt.
  - Symbol och aktör för hopp. Att det finns något bättre att kämpa för.
  - Problemlösare och innovatör för positiv samhällsutveckling. Demokratins röstbärare och en röst för global gemenskap, ömsesidig förståelse och empati, och samarbeten mellan kulturer.

Tack.